

KAUNO APYGARDOS TEISMO

2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2024 m.

Kaunas

TEISMO VADOVO PRANEŠIMAS

Kauno apygardos teismas yra vienas iš penkių apygardos teismų, veikiantis kaip pirmoji instancija proceso įstatymuose nurodytoms baudžiamosioms ir civilinėms byloms, o taip pat kaip apeliacinės instancijos teismas, nagrinėjantis skundus dėl neįsiteisėjusių Alytaus, Kauno ir Marijampolės apylinkių teismų nuosprendžių, sprendimų, nutarčių ir nutarimų, priimtų baudžiamosiose, civilinėse ir administracinių nusižengimų bylose.

Visuomenei teikiamoje Kauno apygardos teismo veiklos per 2023 metus veiklos apžvalgoje pristatomi kiekybiniai ir kokybiniai Kauno apygardos teismo procesinės veiklos (teisingumo vykdymo) rodikliai (gautų ir išnagrinėtų bylų skaičiai, stebimos jų pokyčio tendencijos) bei apžvelgiama nejurisdikcinė teismo veikla (vidinis Kauno apygardos teismo ir išorinis Alytaus, Kauno bei Marijampolės apylinkių teismų administravimas, teismo finansavimo problematika, vykdoma teisinio švietimo veikla, visuomenės informavimas apie teismo darbą, bendradarbiavimas su užsienio šalių teisėsaugos institucijomis).

Strateginiai Kauno apygardos teismo veiklos tikslai yra didinti teisinės sistemos veiksmingumą, užtikrinti kokybišką teisingumo vykdymą, stiprinti visuomenės pasitikėjimą teismais ir jų veikla.

Didžiausi iššūkiai, su kuriais 2023 metais susidūrė teismas, siekdamas pirmiau paminėtų tikslų, yra vieni didžiausių šalyje gaunamų ir išnagrinėjamų bylų srautai, bylų sudėtingumas, teismui skiriamų valstybės biudžeto asignavimų nepakankamumas, nepakankamai konkurencingi darbuotojų atlyginimai, reikalaujantys didelių pastangų kvalifikuotam ir turinčiam patirties teismo personalui išlaikyti.

Vertinant Kauno apygardos teismo darbo krūvį ir gaunamų nagrinėti bylų srautų pokyčius, atkreiptinas dėmesys į tai, kad nors tiek pirmosios instancijos baudžiamųjų, tiek ir civilinių bylų skaičius daugumoje apygardų teismų 2023 metais kiek sumažėjo, Kauno apygardos teismo, kaip pirmosios instancijos teismo, darbo krūvis vis dėlto išlieka aukštas. Pagal gautų pirmosios instancijos baudžiamųjų bylų skaičių, Kauno apygardos teismas 2023 metais buvo pirmoje vietoje tarp apygardų teismų. Vienas didžiausių šalyje buvo ir Kauno apygardos teisme gautų ir išnagrinėtų pirmosios instancijos civilinių bylų skaičius (daugiau pirmosios instancijos civilinių bylų gauta ir išnagrinėta tik Vilniaus apygardos teisme).

Analizuojant Kauno apygardos teismo, kaip apeliacinės instancijos teismo darbo krūvį, pastebėtina, jog Kauno apygardos teisme nagrinėti apeliacine tvarka gaunamų baudžiamųjų bylų srautas ir darbo krūvis, nagrinėjant baudžiamąsias bylas apeliacine tvarka, yra didžiausias tarp apygardų teismų. Ypač stebimas gana ženklus skundų dėl žemesniųjų teismų nutarčių skaičiaus augimas. 2023 metais taip pat augo ir gaunamų apeliacinės instancijos civilinių bylų pagal atskiruosius skundus (dėl tarpinių apylinkių teismų procesinių sprendimų (nutarčių) skaičius. Apeliacine tvarka apygardos teisme gaunamų nagrinėti administracinių nusižengimų bylų skaičius 2023 metais išliko iš esmės nepakitęs.

Vis dėlto reikia pažymėti, jog nepaisant didelio darbo krūvio, teismui pavyko užtikrinti ir pakankamai operatyvų bei kokybišką teisingumo vykdymą.

Apie teismo proceso spartą ir operatyvumą palankiai liudija tokie statistiniai duomenys kaip, pavyzdžiui, 2023 metais ženkliai sumažėję ir pastaruosius trejetą metų žemiausi neišnagrinėtų pirmosios instancijos baudžiamųjų ir civilinių bylų likučių rodikliai, ženkliai sumažintas neišnagrinėtų apeliacinių baudžiamųjų bylų ir bylų pagal skundus dėl žemesniųjų instancijų teismų nutarčių likutis, daugiau nei trimis mėnesiais sutrumpėjusi pirmosios instancijos civilinių bylų nagrinėjimo trukmė.

Pasisakant apie teisingumo vykdymo kokybę, džiugina tokie statistiniai duomenys kaip tai, kad 2023 metais išaugo Kauno apygardos teismo priimamų pirmosios instancijos teismo nuosprendžių baudžiamosiose bylose stabilumas, o Kauno apygardos teismo veiklos teritorijos apylinkių teismų priimtų ir apeliacine tvarka peržiūrėtų nuosprendžių baudžiamosiose ir sprendimų civilinėse bylose stabilumas buvo aukščiausias per pastaruosius trejetą metų.

Opus teismo veiklos aspektas – skiriamų valstybės biudžeto asignavimų apimtys. Jau 2023 metų pradžioje buvo konstatuotas 489000 Eur darbo užmokesčiui ir 57000 Eur kitoms išlaidoms asignavimų trūkumas. Keblią situaciją iš dalies pagerino 2023 m. liepos 1 d. įsigaliojus naujoms LR teisėjų atlyginimų įstatymo nuostatoms skirtas papildomas finansavimas teisėjų atlyginimams bei paskutiniame metų ketvirtyje perskirsčius asignavimai tarp teismų gautos papildomos lėšos.

Kita vertus, nepaisant pirmiau aptartos finansinės situacijos, teismui pavyko išlaikyti ilgametę darbo patirtį ir aukštą profesinę kvalifikaciją turinčius darbuotojus, išvengti didesnės personalo kaitos. To pasiekti pavyko taikant įvairias motyvavimo ir skatinimo priemones – sudarant plačias galimybes kelti profesinę kvalifikaciją ir stiprinti dalykinius įgūdžius dalyvaujant mokymuose, seminaruose, kituose kvalifikacijos kėlimo renginiuose, derinti darbą teisme su studijomis, teismo valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo metu teikiant pasiūlymus dėl skyrimo į aukštesnes pareigas, kas atvėrė galimybes daliai teismo personalo keisti veiklos pobūdį, išbandyti jėgas atliekant sudėtingesnes ir didesnės kompetencijos reikalaujančias užduotis.

Būtina paminėti tai, jog išorinį Kauno apygardos teismo administravimą (administracinės veiklos priežiūrą) įgyvendinančio Lietuvos apeliacinio teismo pirmininko sudaryta planinį kompleksinį Kauno apygardos teismo veiklos patikrinimą atlikusi komisija, patikrinimo akte priėjo išvados, jog apygardos teismo organizacinė ir administracinė veikla vertintina kaip tinkama ir atitinkanti Teismų įstatyme, Administravimo teismuose nuostatuose nustatytus reikalavimus, teisme funkcionuoja pakankamai veiksminga vidaus kontrolės ir jos planavimo sistema, o apygardos teismo organizacinė veikla bylų nagrinėjimo organizavimo srityje laikytina veiksminga.

2024 metams Kauno apygardos teismas kelia sau tikslą dar labiau didinti jurisdikcinės veiklos veiksmingumą, užtikrinti asmenų teises į tinkamą teismo procesą išlaikydamas bylų nagrinėjimo spartą ir kiek įmanoma trumpindamas jų trukmę, gerinti teisingumo vykdymo kokybę išlaikydamas ir didindamas priimamų procesinių sprendimų stabilumo rodiklius.

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Teismo veikla prisideda prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 patvirtintame 2021–2030 metų Nacionaliniame pažangos plane (toliau – ir NPP) nustatyto 8 strateginio tikslo „Didinti teisinės sistemos ir viešojo valdymo veiksmingumą“ 8.1. uždavinio „Didinti teisingumo sistemos efektyvumą ir veiksmingumą“ pasiekimo, tačiau Teismas nėra atsakingas už NPP nustatytų strateginių tikslų poveikio rodiklių reikšmių pasiekimą ir, nuolat vykdydamas tęstinę teisingumo vykdymo veiklą, plėtros programose nustatomų pažangos priemonių nekoordinuoja bei projektų neįgyvendina.

Teismas nustato savo veiklos tikslus ir vertina jų pasiekimą. Vertinant Teismo veiklos tikslų įgyvendinimo poveikį visai visuomenei, vadovaujamosi nuomone, kad bendrą poveikį visai visuomenei lemia ne atskiras teismas, o teismų sistema (ypač atsižvelgiant į tai, kad galutinis rezultatas dažnai pasiekiamas tik po kelių instancijų teismų sprendimų).

1 lentelė. Strateginio ir (arba) veiklos tikslo „Užtikrinti kokybišką ir greitą bylų nagrinėjimą“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė 2023 metais	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2021 metai	2022 metai	2023 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
Poveikio rodiklis E-13-001-11: Visuomenės pasitikėjimas teismais (proc.)	23,53	23,53	23,46	22,23	24	Netaikoma	Netaikoma

Duomenų šaltinis: „Vilmorus“ apklausa

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Teismas nuolat vykdo vieną funkcijų vykdymo programą „Teisingumo vykdymas“, kuri yra finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų. Programa „Teisingumo vykdymas“ yra Teismo vykdoma ilgalaikė funkcijų vykdymo programa, skirta Lietuvos Respublikos Konstitucijos teismams priskirtai funkcijai – vykdyti teisingumą – įgyvendinti. Teisingumo vykdymas yra nuolatinė Teismo veikla, todėl programa yra ilgalaikė ir tęstinė. Programa apima visas Teismo veiklos sritis.

Ją vykdydamas Teismas prisideda prie konstitucinių vertybių gynimo, užtikrina asmenų teisę į teisingą ir nešališką teismą, viešą bylų nagrinėjimą, atitinkantį Europos Sąjungos reikalavimus ir geriausios teisminės praktikos standartus. Šios programos įgyvendinimas padeda gerinti visos Lietuvos teisinės sistemos veiklą.

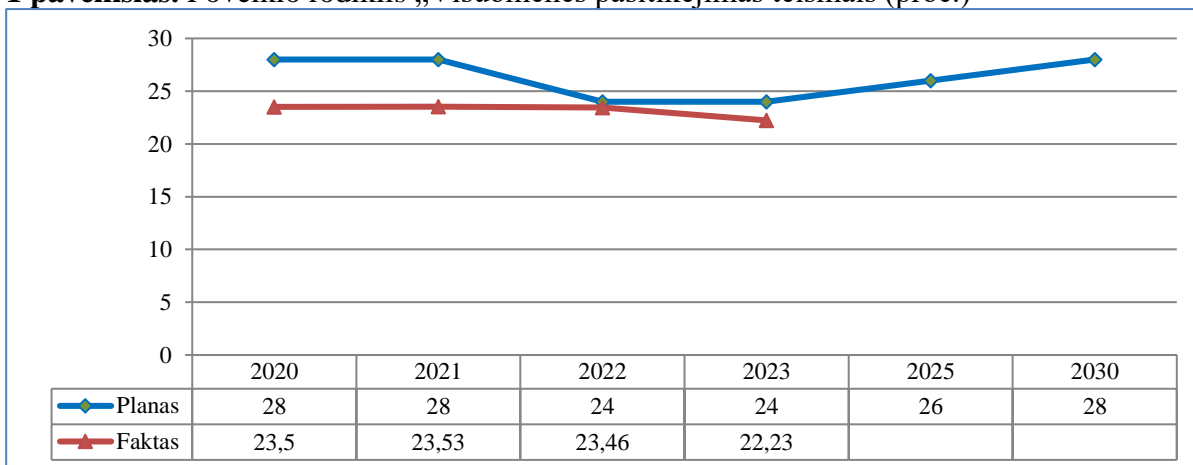
Laukiamas programos poveikis yra efektyvus teisėtų Teismo sprendimų priėmimas, tinkamas jų paskelbimas, šių sprendimų stabilumas, didėjanti Teismo veiklos kokybė ir jos viešumas, visuomenės pasitikėjimo teismų institucija didinimas.

2 lentelė. Strateginio ir (arba) veiklos tikslo „Užtikrinti kokybišką teisingumo vykdymą“ stebėsenos rodikliai

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Planas 2023 m.	Pasiektas rezultatas 2023 m.
R-13-001-11-01-02	Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą) stabilumas (proc.)	98	97,61
R-13-001-11-01-01-01	Teismo išnagrinėtų ir gautų bylų santykis (proc.)	100	100,74
R-13-001-11-01-01-02	Asmenų aptarnavimo kokybė (balai)	4	4,89
P-13-001-11-01-01-03	Bylų nagrinėjimo trukmės trumpėjimas (išskyrus bylas, kurių nagrinėjimo terminai apibrėžti įstatymais) (mėn.)	4,20	3,80
P-13-001-11-01-01-04	Atliktų planinių išorinės administracinės veiklos priežiūrų skaičius (vnt.)	3	5

Duomenų šaltinis: Duomenys iš LITEKO

1 paveikslas. Poveikio rodiklis „Visuomenės pasitikėjimas teismais (proc.)“

Duomenų šaltinis: Vilmorus apklausos (metinis vidurkis)

Teismo veiklos rezultatai pateikti plačiau III skyriuje.

3 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
		2023 metais	2023 metais	2023 metais		2021 metais	2022 metais	2023 metais	2023 metais	2023 metais	2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
13	VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS: TEISINGUMAS	5721,1	5721,1	100	–							
13-001	Funkcijų vykdymo programa: Teisingumo vykdymas	5721,1	5721,1	100	–							
13-001-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys: Vykdyti teisingumą ir užtikrinti konstitucinių vertybių gynimą	5721,1	5721,1	100								
E-01-001-11-01-01	Poveikio rodiklis: Visuomenės pasitikėjimas teismais (proc.)					23,53	23,46	24	22,23	92,63		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		5721,1	5721,1	100								
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos		5719,0	5719,0	100								
1.2. bendrojo finansavimo lėšos		–	–	–	–							

1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos	–	–	–	–							
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos	2,1	2,1	100								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)	–	–	–	–							
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos	–	–	–	–							
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos	–	–	–	–							
Iš viso 13-001 programai (1+2 +3+4)	5721,1	5721,1	100								
Iš viso 13 valstybės veiklos sričiai (1+2 +3+4)	5721,1	5721,1	100								

III SKYRIUS TEISMO VEIKLOS REZULTATAI

Vertinant Kauno apygardos teismo darbo rezultatus, taip pat bendras bylų nagrinėjimo tendencijas visuose teismuose, svarbūs keli teismų procesinės veiklos rodikliai.

Vienas iš svarbiausių teismo stebėsenos rodiklių yra Teismo priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą) stabilumas, kuris demonstruoja teisme dirbančių teisėjų ir jų komandos narių aukštą kvalifikaciją ir profesionalumą. Teismas 2023 metais užsibrėžė tikslą pasiekti 98% priimtų sprendimų (išnagrinėjus bylą) stabilumą. Šis teismo užsibrėžtas tikslas yra pasiektas 99,6%.

Teismo išnagrinėtų ir gautų bylų santykis, svarbus tolygiam teismo (teisėjų) darbo su bylomis krūviui užtikrinti. 2023 metais tikėtasi šimtaprocentinio gautų ir išnagrinėtų bylų santykio, tačiau rezultatai parodė, kad šiuo laikotarpiu teisme buvo išnagrinėta daugiau bylų nei jų gauta, todėl šis santykis viršijo tikslą.

Asmenų aptarnavimo kokybė taip pat yra svarbus teismo darbo rezultatai apibūdinantis rodiklis, turintis svarų indėlį visuomenės pasitikėjimo teismais stiprinimo procese. 2023 metais atlikto asmenų aptarnavimo Kauno apygardos teisme tyrimo rezultatai parodė bendrą teismo lankytojų aptarnavimo 4,89 balų lygį, t. y. aukštesnį nei buvo siekta (ne žemesnio kaip 4 balai). Nors rezultatas aukštas ir viršijo lūkesčius, šiam teismo darbo rodikliui ir toliau bus skiriamas prioritetinis dėmesys.

Bylų nagrinėjimo greitis yra kitas svarbus teismų darbo efektyvumo ir kokybės indikatorius. Atsižvelgiant į atskirų bylų kategorijų nagrinėjimo proceso ypatumus, šiuo rodikliu vertinamas pirmąja instancija išnagrinėtų civilinių bylų (visų bendrai ir atskirai išskiriant ginčo teisenos bylas) ir baudžiamųjų bylų vidutinis išnagrinėjimo greitis, taip pat apeliacine instancija išnagrinėtų civilinių, baudžiamųjų ir administracinių nusižengimų bylų vidutinis nagrinėjimo greitis (atskirai išskiriant bylas pagal apeliacinius skundus ir bylas pagal atskiruosius skundus). 2023 metais buvo siekiama, kad 4,2 mėnesiai būtų vidutinio išnagrinėjimo greičio vidurkis, o pasiekta 3,8 mėnesio vidutinio išnagrinėjimo greičio vidurkis. Šis rodmuo vertintinas kaip pakankamai aukštas teismų darbo efektyvumo indikatorius, tačiau ir toliau bus siekiama trumpinti bylų, išskyrus tas, kurių nagrinėjimo terminai apibrėžti įstatymais, trukmę.

Be pagrindinių – teisingumo vykdymo ir procesinių sprendimų patikros instancine (apeliacine) tvarka – funkcijų apygardų teismai, t. y. pirmininkai, prireikus pasitelkdami skyrių pirmininkus ir (arba) teisėjus, pagal Teismų įstatymo 102 straipsnio 1 dalį atlieka išorinį apygardų teismų teritorijoje veikiančių apylinkių teismų administracinės veiklos priežiūrą. 2023 metais Kauno apygardos teismas planavo atlikti tris planinius išorinės administracinės veiklos priežiūros patikrinimus teismo veiklos teritorijoje veikiančiuose apylinkės teismuose. Tačiau per 2023 metus teismas atliko penkis išorinės administracinės veiklos priežiūros patikrinimus, kurių metu įvertino apylinkių teismų vidinio administravimo būklę – konstatavo apylinkės teismų administracinės veiklos trūkumus ir privalumus, bei pateikė siūlymus trūkumams šalinti.

Teismo pirmininkas

Marius Bartninkas

Teismo kancleris

Mindaugas Raila